

Sygn. akt I ACz 638/12

POSTANOWIENIE

Dnia 26 września 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Iwona Wiszniewska

Sędziowie: SSA Eugeniusz Skotarczak (spr.)

SSA Agnieszka Sołtyka

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2012 roku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko P. B.

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

na skutek zażalenia pozwanego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 1 marca 2012 roku, sygn. akt I C 480/10 w przedmiocie odrzucenia ponownego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych i w przedmiocie odrzucenia apelacji

p o s t a n a w i a:

I. odrzucić zażalenie pozwanego na postanowienie zawarte w punkcie I;

II. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.

SSA E. Skotarczak SSA I. Wiszniewska SSA A. Sołtyka

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 1 marca 2012 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie odrzucił ponowny wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych oraz odrzucił apelację pozwanego od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 30 listopada 2011 r. W uzasadnieniu podniósł, iż pozwany po wezwaniu do uiszczenia opłaty od apelacji złożył kolejny wniosek o zwolnienie go od kosztów sądowych tożsamy z uprzednio składanymi. Powyższe skutkowało jego odrzuceniem a nadto uznaniem, iż nie wstrzymał on biegu terminu do uiszczenia apelacji, co po jego upływie spowodowało konieczność jej odrzucenia stosownie do art. 370 k.p.c. .

W zażaleniu na powyższe postanowienie pozwany, zaskarżając je w całości i wnosząc o jego uchylenie, zarzucił, iż Sąd błędnie ustalił, że poprzedni wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych został merytorycznie rozpoznany gdy tymczasem został on oddalony w związku z niedotrzymaniem przez pozwanego terminu do wniesienia oświadczenia na urzędowym formularzu. Nadto oddalenie wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych postanowieniem z dnia 1 grudnia 2011 r. dotyczyło innego zdarzenia procesowego (dotyczyło konieczność poniesienia innej opłaty). Skarżący zarzucił także naruszenie art. 102 ust. 2 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez niewezwanie go do przedłożenia oświadczenia na formularzu a nadto błędną wykładnię art. 107 ust. 2 wymienionej ustawy. Wskazał również, iż korzysta ze zwolnienia od kosztów sądowych w innych sprawach.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie pozwanego na postanowienie w przedmiocie odrzucenia ponownego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych jest niedopuszczalne zaś skierowane przeciwko rozstrzygnięciu o odrzuceniu apelacji okazało się niezasadne.

Zgodnie z treścią przepisu art. 107 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. nr 90, poz. 594 ze zm.) na odrzucenie ponownego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych zażalenie nie przysługuje, zaś wniesione podlega odrzuceniu stosownie do treści art. 370 w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Odnosząc się natomiast do zażalenia na postanowienie w przedmiocie odrzucenia apelacji wskazać należy, że apelacja wniesiona przez pozwanego podlegała opłacie. Stosownie do art. 130 § 1 k.p.c. pozwany wezwany został do jej uiszczenia. W odpowiedzi złożył wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych.

Zgodnie z treścią art. 112 ust. 4 ustawy ponowny wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych oparty na tych samych okolicznościach, nie ma wpływu na bieg terminu do opłacenia pisma. Przepis w powyższym brzmieniu wszedł w życie w dniu 19 kwietnia 2010 r. i w sprawie niniejszej, która wszczęta została w maju 2010 r., powinien znaleźć zastosowanie. Rozstrzygając czy wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych przerwał bieg terminu do wniesienia opłaty niezbędne jest ustalenie czy stanowił on ponowny wniosek oparty na tych samych okolicznościach.

Nie ulega wątpliwości, iż wniosek pozwanego z dnia 27 lutego 2012 r. (k.638) był ponownym wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych w sprawie. Chybiona jest przy tym argumentacja pozwanego jakoby poprzedni wniosek miał dotyczyć innego zdarzenia prawnego. Skoro zarówno uprzednio jak i obecnie pozwany domagał się zwolnienia od kosztów sądowych w całości (a nie od konkretnej opłaty sądowej, której obowiązek uiszczenia powstał na danym etapie postępowania) należy przyjąć tożsamość przedmiotu wniosków i przedmiotów rozpoznania.

W pierwszym wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych z dnia 16 października 2011 r. (k. 506) pozwany powoływał się na ogromne straty z prowadzonej działalności rolniczej, prowadzone przeciwko niemu postępowania egzekucyjne oraz utratę płynności finansowej. Postanowieniem z dnia 1 grudnia 2011 r. jego wniosek został oddalony. Postanowienie to jest prawomocne.

W kolejnym wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych pozwany nie powołał żadnych nowych okoliczności. Wskazał jedynie na fakt udzielonego w toku postępowania zabezpieczenia, co w żaden sposób nie wpływa na ocenę jego sytuacji majątkowej. Podkreślić przy tym należy, iż dla woli wywołania przez ponownie złożony wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych skutku w postaci przerwania biegu terminu do uiszczenia opłaty sądowej nie można przy tym uznać za wystarczające samo powołanie się przez stronę na nowe okoliczności, ale okoliczności te rzeczywiście muszą wystąpić. Dla oceny czy ponowny wniosek oparty jest na nowych okolicznościach nie ma także potrzeby wzywania do przedłożenia oświadczenia na urzędowym formularzu. Sam wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych jest czymś odrębnym od oświadczenia, które – w myśl art. 102 ust. 2 ustawy – „dołączane” jest do wniosku. Przedmiotem oceny stosownie do art. 107 ust. 2 ustawy jest wniosek, nie zaś oświadczenie.

Bez względu natomiast na to czy pozwany poprzednio nieprawidłowo nie został wezwany do przedłożenia oświadczenia o stanie majątkowym na urzędowym formularzu, Sąd pierwszej instancji rozpoznał jego wniosek w sposób merytoryczny. Istotne z punktu widzenia art. 107 ust. 2 ustawy jest przy tym czy będący przedmiotem rozpoznania wniosek powoływał tożsame okoliczności. Jeżeli, zdaniem pozwanego, oddalenie jego poprzedniego wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych nie było prawidłowo mógł kwestionować orzeczenie Sądu.

Wobec powyższego, uznając wniesione zażalenie za bezzasadne, Sąd Apelacyjny przyjął, iż ponowny wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych nie przerwał biegu terminu do uiszczenia opłaty od apelacji co

skutkowało przyjęciem jej nieopłacenia. W związku z powyższym na podstawie przepisu art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.

SSA E. Skotarczak SSA I. Wiszniewska SSA A. Sołtyka